

Izhaja vsak dan.

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici: Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Cene oglasov 16 stotink na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez doposlane naročnine se quava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrazkovanega pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Spuščenje v morje avstrijske vojne ladije.

PULJ 8. Danes ob 10. uri zjutraj spuščili so v tukajšnjem vojaškem arsenalu v morje novozgrajen križar »Sanct George«. Krmoval je admiral puljske luke Minutillo. Spuščanje v morje in sploh vsa slavnost izvršila se je v popolnem redu.

Promet na železnižni progi Tržič-Cervinjan zaustavljen.

TRŽIČ 8. Ker je jez med Pieris-Turjakom in Villa Vicentina na več mestih predrila voda, je na progi Tržič-Cervinjan od večraj naprej ves promet zaustavljen. Na delnih progah Tržič-Pieris-Turjak in Villa Vicentina-Cervinjan se lokalni osebni in tovorni promet opravlja z vlaki št. 612 in 601 ter št. 618 in 603.

GRADIŠČE 8. Namestnik grof Gočev si je danes v družbi višjega stavbenega svetnika Porente, namestniškega svetnika Fabrisa in stavbenega svetnika Bonavije ogledal preplavljeno ozemlje občin Turjak in Sv. Kancijan-Pieris. Po tej povodnji je največ poškodovana ozemlja.

Odpuščenje ogrskih vojaških tretjeletnikov.

DUNAJ 8. Vojno ministerstvo je večraj izdalo naredbo glede pripravljanih odredb za odpuščenje vojakov-tretjeletnikov, rekrutiranih v deželah ogrske krone in glede spopolnjenja valed tega navstalih praznin v vojski. V ta namen se imajo oni rezervisti, ki so prihodnje leto dolžni priti na vojaške vaje, pozvati na 28 dneva službovanje za 4. januarja 1904. V prvi vrsti pa se morajo pozvati na vaje najmlajši nadomestni rezervisti in sicer predvsem oni, ki so bili uvrščeni v nadomestno rezervo vsled nezadostne sposobnosti ali valed že dopoljenega števila novincev; še le potem, ko bi teh ne bile dovolj, pozvati se imajo na vaje rezervisti.

Demisija srbskega finančnega ministra.

BELGRAD 8. Finančni minister je odstopil, ker je ministerski svet odklonil od njega predlagane prihranke v proračunu.

BELGRAD 8. Finančni minister Radovanović je preklical svojo demisijo.

Hrvatska regnikolarna deputacija v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 8. Ogrska korespondenčna pisarna javlja iz Zagreba: Hrvatska regnikolarna deputacija je za v četrtek, dne 10. t. m. sklicana v Budimpešto.

Sarafov v Belgradu.

BELGRAD 8. Zatrjuje se z gotovostjo, da prispe Sarafov v četrtek semkaj.

Povedenji v Mitrovici.

BELGRAD 8. Valed izstopa Save je erbaka Mitrovica in več drugih krajev preplavljenih.

Mandžursko vprašanje.

PEKING 8. Reuterjeva pisarna javlja:

Odlični kitajski uradniki zatrjujejo, da namezuje Kitaj skleniti z Rusijo dogovor glede uprave Mandžurije. Pričakuje se, da bo dogovor obsegal privoljenje večini onih dodatnih pogojev, katere je prej stavila Rusija, da odpokliče svoje čete iz Mandžurije. Nadalje pripozna Rusija nominalno suvereniteto Kitaja nad Mandžurijo, medtem ko Kitajska dovoli Rusiji posvetovalen glas na vladi.

Vihar na morju.

ORAN 8. Radi silnih viharjev na morju dohajajo ladije z velikimi zamudami. Uhod in izhod iz pristanišča je nemogoč. Neka angleška ladija je gonarečila na obrežju Tenes, oboje iste pa je bilo rešeno.

Štrajki na Španjskem.

BARCELONA 8. Tiskarski vajenci so stopili v štrajk. Došlo je do izgredev, vsled česar je bilo nekoliko štrajkovcev zaprtih.

Smrt angleškega filozofa.

LONDON 8. Filozof Herbert Spencer je danes predpoludne umrl.

Izgreodi v Bordeauxu.

BORDEAUX 8. Včeraj so se tu vršile hrupne demonstracije proti uradu za posredovanje služb. Redarstvo je rabilo orožje. O tem je bilo več oseb ranjenih in med istimi nekatere težko.

Italijanski častnik ubit v deželi Somalov.

RIM 8. V današnji seji komore je podtajnik v ministerstvu za znanje stvari, Fusinato na tozadevno vprašanje odgovarjal, da je imel poročnik Grabau v smislu bruseljske konference nalogo nadzorovati obrežje dežele Somalov, v svrhu preprečenja trgovine z orožjem s to deželo. Ko je Grabau se svojo četo prišel pred kraj Durbo, branil se je načelnik tega kraja dvigniti italijansko zastavo. Na to so italijanski vojaki začeli streljati proti Durbu, v kateri bitki je bil ubit poročnik Grabau. Podtajnik je dodal, da bodo krivci kaznovani ter da ugled Italije ne bo valed tega dogodka prav nič oškodovan. Zbornica je na to izrekla sožalje sorodnikom poročnika Grabaua.

(Op. ured.: Poročnik Grabau imel je izkrcati v vas Vicira — dežela Somalov v severo-vahodni Afriki — dva urojenca ter se podati potem do Bendersa. Ko je ladija »Antilope« pod poveljništvom poročnika Grabaua došla do Durba — ki je pod italijanskim protektoratom — in ni tam vibrala italijanska zastava, pozval je Grabau načelnika, naj isto dvigne. Ker se to ni zgodilo prišlo je do bitke, v kateri je bil Grabau ubit.)

ADEN 8. Reuterjeva pisarna javlja: Angleška vojna ladija »Mohawk« bila je odposlana v Durbo, da preišče zadevo ubitega italijanskega poročnika Grabaua. Ko je poveljnik vojne ladije, Grant, v spremstvu 60 mož stopil na suho, stopil mu je nasproti

tamešnji sultan s 400 možmi. Po daljšem pogajanju izjavil je sultan, naj odloči orožje. Došlo je na to do boja v katerem je bil Grant ranjen in jeden angleški mornar ubit. Ladija »Mohawk« odplula je na to v Aden.

Štrajk v Lyonu.

LYON 8. Stopilo je v štrajk 2000 apretjerjev in barvarjev svile. Isti zahtevajo zvišanje dain in ureditev delavnega časa. Predpoludne uprizorili so štrajkovce več malih demonstracij.

Pogajanja glede ustanovitve petrolejnega kartela.

FRANKFURT n/M. 8. »Frankfurter Zeitung« piše: Med 10. in 15. decembrom vršila se bodo v Berlinu posvetovanja glede ustanovitve petrolejnega kartela. Istih se udeležijo najprej zastopniki ameriških in avstrijskih interesentov, med tem ko pristopijo ruski interesenti brzkone še le tedaj, ko bodo pogajanja že nekoliko napredovala.

Kralj Alfonz v Lizboni.

LIZBONA 8. Dospela je semkaj divizija španskih vojnihi ladij, da počaka na kralja Alfonza.

Maša zadušnica za umorjeno srbsko kraljevo dvojico.

BELGRAD 8. Z dovoljenjem vlade čitala se je danes na starem pokopališču maša zadušnica za umorjeno srbsko kraljevo dvojico. Mašo so priredile sestre umorjene kraljice.

Nova vlada na Španjskem.

MADRID 8. V smislu izjav, katere je ministerski predsednik Maura podal v komori in senatu glede menjičnega kurza, namezuje vlada, ako bi se izvedenju tozadevnega načrta stavile zapreke, predložiti nov načrt.

MADRID 8. V današnji seji komore izjavil je vodja republikanske stranke Salmeron, da njegova stranka opusti obstrukcijo. Ministerski predsednik je v programnem govoru izjavil, da bo vlada nadaljevala v najobširnejšem proučevanju vprašanja o menjičnem kurzu.

Bitka mej Kitajci in Chunchuzi.

PORT ARTUR 8. Kitajske vladne čete, odposlane proti Chunchuzom, so iste premagale. Glasom kitajskih uradnih poročil so Chunchuzi zgubili 200 mrtvih in ravno toliko ranjenih.

Italijanski kralj za macedonske begunce.

RIM 8. Kralj je ministru za znanje stvari, Tittioniju izročil 10.000 frankov v to, da jih isti, potom italijanskega diplomatskega zastopnika v Sredu, razdeli med družine macedonskih begunccev.

Protesti in demonstracije.

Predsinodi je bil v dvorani filharmoničnega društva shod. sklican po društvu »Patris« v

»Helen«, je odvrnil general resno, »nekoliko milj smo oddaljeni od Francoske«.

Strepetavši je pogledala skozi kajitino okno, kažoča na neizmerno zeleno vodno gladino prostranega morja.

»Evo moje domovine«, je odgovorila in udarila z nožico ob preprogo.

»Ali ne prideš pogledat matere, sestre in bratov?«

»O da«, je rekla s solznim glasom, »če on želi in če me more spremiti.«

»Torej nimaš ničesar več, Helena«, je rekel stari vojak resno, »ne doma, ne rodbine?«

»Negova žena sem«, je odgovorila s ponosnim obrazom in plemenitim glasom.

»V teku sedmih let mi ne prihaja prva sreča od njega«, je pridejala vzešči očetovo roko in poljubovaje jo, »in to je prvo očitjanje, ki je poslušam.«

»In tvoja vest?«

»Moja vest! On sam je moja vest.«

V tem hipu je močno zatrepetala.

»Glejte ga«, je dejala, »Celó v boju

protest proti dogodkom v Inomostu. Udeležba je bila menda bolj pičila in celó po nenavadno hladnem poročilu v »Piccolu« bi bilo soditi, da se je vsa manifestacija gibala v precej skromnih mejah. Predsedoval je podpredsednik društva dr. Spadoni, da je enkrat je otemnela zvezda, ki izhaja ob Spree-i, še enkrat da se je vzdignila nemška palica, ki še zadela prsa italijanske mladine, še enkrat da je negostoljubni Inomost uprizoril divji lov na Italijane. V resoluciji, predloženi po predsedniku protestujejo proti kršenju državlanske svobode, proti temu, da se še ni ustanovilo italijansko vseučilišče, da ne priznava študije dovršene v Italiji, proti prepovedi svobodnih tečajev v Inomostu, proti nasilju v Inomostu, proti dijakom in proti profesorju Degubernatistu.

V imenu dijakov se je pridružil Garibaldi Appolonio, a končno, ali značilno kratko besedo je imel dr. Venezian, ki je pogrel staro — pretvezo, da si tudi mi Slovani hočemo prilastiti od njihove zemlje in je pozival: »Bodimo v miru z vsemi in držimo svoj smodnik na suhem!« Po tem apelu modrega vojskovodje so se zborovalci razšli, a nekaj njih — izlasti mladine — jih je odšlo pred, oziroma v hotel Evropa, da uprizore demonstracijo proti Súdmarokovcem, kakor smo sporočili že včeraj. Od vseh 27 aretirancev so le enega pridržali v zaporih, ker je obdolžen, da je kričal »abbasso l'Austria!«

Položaj na Ogrskem.

Predvčerajšnjim je ogrska zbornica izvela nadaljno konsekvenco kapitulacije vladine pred opozicijo: razveljavila je svoj lastni sklep (ki je bil toli razsrdil opozicijo) o dveh sejah na dan.

In vendar tudi ti fenomenalni in od strani grofa Tisze naravnost nepričakovani vspehi za opozicijo niso prinesli še popolnega pomirjenja.

Še je opozicijskih elementov, ki hočejo še dalje skušati z obstrukcijskim postopanjem. Ugronova skupina je takoj v predvčerajšnji seji zbornice zastavila z obstrukcijo. V Kečkemetu pa je bil javen shod, na katerem je znani opozicijski poslanec Lengyel izjavil, da obžaljuje sklep Košutove stranke, ker je uverjen, da bi se bilo z nadaljevanjem obstrukcije še marsikaj doseglo. Če bi bilo možno sestaviti primerno obstrukcijsko skupino, bi tudi on nadaljeval z bojem. Shod je vsprejel sklep, ki obžaljuje zaključek Košutove stranke ter pozivlja opozicijo na nadaljevanje boja.

Hrvatski sabor

se snide dne 15. t. m. Službene novice so že prijavile dotično kraljevo pismo. Glavni ali morda jedini razlog sklicanju sabora je

poznam njegovega izmej vseh korakov na krovu.

In mahoma jo je zalila rdečica, povzročivši blek njenih oči in potez, in njena polt je postala medlo bela... Sreča in ljubezen ste se izražali v njenih mišicah, njenih modrih žilah in v nesamovoljnem drhtenju vse njene osebe. Ta vzrok ganotja je ganil generala. Trenotek pezneje je v resnici vstopil gusar, sel v naslonjač, vzel najstarejšega sinčka ter se začel igrati z njim. Za trenotje je vladal molk; kajti zamaknjen za hip v sanjarenje, podobno soparnemu občutku sanj, je opazoval general elegantno, vodomčevemu gnezdu podobno kajito, kjer je rodbina, zaupajoča v jednega samega moža, plavalala že sedem let po oceanu, prevažana skozi bojne nevarnosti in viharje, kakor vodi v življenju hišni oče domači stan skozi socialna zla... Začuden je gledal svojo hčerko, fantastično podobo morske boginje v izobilju lepote in sreče, pred katere srčnimi zakladi, žarom oči in neopisno, v njej in okrog nje izraženi poeziji, so zatemneli vsi zakladi, ki so jo obdajali.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac.

Poslovenil K. Z.

V.

(67)

Dvojno snidenje.

»Vajena sem jih«, je odgovorila. »Samo med prvimi sem trepetala... A sedaj je moja duša ustvarjena za to nevarnost, in jaz sama... sem Vaša hči«, je dodala, »in ga ljubim.«

»A če pogine?«

»Poginem tudi jaz.«

»In tvoji otroci?«

»Sinovi Oceana so in nevarnosti, oni dele življenja svojih starišev... Naše živje je jedno ter se ne da cepiti. Vsi živimo isto življenje, vsi smo vpisani na isti strani, nas vseh nosi ista ladija, to vemot.«

»Torej ga ljubiš tako zelo, da ga predpostavljaš vsemu?«

»Vsemu!« je ponovila. »Ali tej tajnosti

ne pridemo do dna. Glejte to ljubo dete, tudi v njem je on!«

»Na to je z nenavadno pristrčnostjo pritisknila k sebi Abela in mu strastno poljubljala lice in lase...«

»Vendar«, je dejal general, »ne pozabim, da je dal pometati devet oseb v morje.«

»To je brezdvomno morale«, je odgovorila, »kajti on je usmiljen in plemenit. Kolikor le možno malo krvi prelija za ohranitev in v korist malega sveta, katerega štiti, in svete reči, katero brani. Govorite z njim o tem, kar se Vam dozdeva slabo, in videli boste, da Vas prisili spremeniti svoje nazore.«

»In njegov zločin?« je rekel general, kakor bi govoril sam s seboj.

»In kaj je pekel družega«, je vprašala, »če ne osveta, večna osveta za neznatne prestopke jednega dneva?«

»Zgubljena si. On te je očaral in ommil. Zmešalo se ti je.«

»Ostanite tu jeden dan, oče moj, in če ga hočete le poslušati in gledati ga boste ljubili.«

ta, da v tem mesecu poteče 6-mesečna indenniteta in treba, da sabor votira vladi nadaljnjo indenniteto in pa podaljšanje stare finančije pogodb. Zasedanje bo torej povsem kratko. Že dejstvo, da se sabor sklicuje le par dni pred božičnimi prazniki, mora poučiti vsakogar, da vlada od daleč ne misli na to, da bi pozvala sabor na pravo in resnično zakonodajno delo, na vršenje njegove, v zmišlu ustave naložene mu naloge. 6 let je minolo, odkar je potekla zadnja finančijelna pogodba z Ogrsko in še danes ni možno niti ugibati, kdaj se ti večni provizorji zamenijo z zakonom. To stanje je pogubno za Hrvatsko: v avtonomnih poslih je zavičala popolna stagnacija in v gospodarstvu Banovine je nastal kaos. Razmere, ob katerih se to pot sestaja sabor, so tako motne in žalostne, da so celo gospodje v vladni stranki nekako poparjeni. Morda nikdar še — opaža »Obzor« opravičeno — ni tako bodla v oči potreba borbe za finančijelno neodvisnost, ko nima uprava dežele gotovih dohodkov niti za vsakdanje potrebe, kamo-li, da bi jih imela za povspesevanje in povzdiganje javne blaginje! Vsi javni posli leže ob tleh. To so usodne posledice finančijelne zavisnosti Hrvatske od Ogrske. Deficitu v proračunu se je pridružil še moralni deficit v vsem javnem življenju, a najvidnejši znak tega velikega moralnega deficita je sedanja večina mame-lukov v hrvatskem saboru.

Resnost položaja na Balkanu.

V Zagrebu izhajajoči »Novi Srbobran« navaja vrsto dejstev, ki pričajo, kako veleresen je sedanji položaj na Balkanu. Politiško nebo nad Balkanom je zaoblacheno in napravlja vtis, da ni daleč čas, ko začne sevati strele. Prva činjenica je, da se na železnici od Sarajeva do vzhodne meje dela noč in dan. Na vsakem koraku je videti, kako se jim mudi. Ne šteti se ne denar ne trud, da se le čim prej dogradi ta važna železnica.

Mrzličavo vznemirjenje političkih in vojaških oblasti v Bosni je opaziti tudi drugje na vseh straneh. Nenavadno naglico se vrši asenciacija konj za eventuelne vojne potrebe. Vse to kaže na viharne dogodke. Tudi upravne oblasti se pripravljajo na te bodoče dogodke. Gledajo tudi, da bi se približali narodu in govori se, da hočejo ubrati nov političen kurs, da bi jih dogodki ne zalotili ne pripravljenih. V svet pošiljajo glas, da se misli zadovoljiti zahtevam Srbov in muslimanov glede cerkvene, šolske in verske avtonomije. To je stara praksa avstrijske politike, da v ožigled velikim dogodkom, dajajo ta in ona obečanja in — nade onim, preko katerih vodi pot dalje. Tako se ponavlja sedaj tudi v Bosni, ko mečejo svoje poglede »do Mitrovice in dalje«. Obečajo se tudi neke upravne reforme in govori se o imenovanju posebnega civilnega guvernerja kakor posebnega skupnega ministra, neodvisnega od skupnega ministra finance. Dalje se obeča ločenje uprave od sodstva in nekaka decentralizacija uprave, ki bi zadobila izraza v nekakih županijskih skupščinah. Ali »Novi Srbobran« zaključuje da svet, ki ima že preveč žalostnih izkušenj, ne veruje v ničesar več in gleda vae, kar prihaja od okupatorskih oblasti, kakor danajske darove.

Odgovor markiju Polesiniju.

Poročilo državnega poslanca markija Polesinija na običnem zboru italijanskega političnega društva za Istro bi mi razdelili na tri dele.

V prvem delu je govornik odprl veliko zatvornico, da se je vaula cela poplava besed o vrlinah, o junaštvu, o ljubezni do italijanskega ljudstva in o očetovski skrbi italijanskih poslancev za varovanje vsakega interesa prebivalstva: kulturelne, socialne in gospodarske naravi. No, to je človeški umiljivo, ako si kdo, pozvan na odgovor in radžune, prizadeva, da se kaže v čim lepši luči, a to sosebno tedaj, ako hočejo dejstva metati nanj nelepno luč. Človeški umiljivo je, ako hoče kdo z besedami dokazovati svojo — delavnost, posebno tedaj, kadar ga teži zavest, da — ni delal. Veliki Polesinijevi poplavi besed o vzglednem delovanju italijanskih poslancev — saj se je poročevalce zaletel celo do superlativa, češ, da morejo drugi zavidati italijansko ljudstvo na takih poslancih — je bil ta namen, da bi pokrila in prikrila notorično resnico, da vse delovanje italijanske delegacije na Dunaju iz primorskih pokrajin je bilo naperjeno v to, da svet ne bi videl, kako je bil vsemu delova-

nju te delegacije edini ta cilj: da signorom, da oligarhiji, z nje beneškimi, ljudstvu in svobodi sovražnimi tradicijami, ohrani dose-danjo političko pozicijo; da jej ohrani še na dalje politično moč, vzdrževano le umetno; z nasiljem, z vzkracanjem ustavnih svobod in pravici! Tako prizadevanje je pa človeški umiljivo izlasti v slučaju, ako je oni, ki govori, gotov, da mu bodo oni, ki ga poslušajo — vse slepo verjeli!

Kako hvaležno in verno publiko imajo gospoda italijanski poslanci na svojih shodih, o tem priča dejstvo, da ga ni bilo na običnem zboru ni enega samega, ki bi bil vsaj malce pomajal z glavo v znak dvoma na vratolomnem zatrdilu markija Polesinija, da so bili italijanski poslanci vsikdar branitelji tlačenih... Marveč so vsi burnim aplavzom zatrjevali svojo trdno vero. Njim, ki verujejo takim trditvam, morejo gospodje pripovedovati, kar hočejo.

Ne čudimo se torej gosp. Polesiniju in vsem onim, v katerem imenu je govoril, in mu — iskreno rečeno — ne zamerjamo toliko, da je svoj čopič tako krepko pomakal v svoj politični lončič in dajal lepo rudečo barvo stvarim, ki so bile poprej v resnici uprav žalostno blede. Zakaj bi si gospod ne pomagali, ko si lahko in jih vrhu tega nič ne stane?!

Zato pa imajo tudi Italijani publiko, ki se uprav odlikuje z neverjetno ignoranco glede javnih stvari in političnih odnošajev.

Istoj publiki v omamo je veljal tudi zaključek — to bi bil tretji del v Polesinijevem poročilu —, v katerem je mož spuščal svoje iredentistične rakete. To lahkoverno in lahkoživno ljudstvo naj le gleda v blesteči luči govorniških raket tisto »veliko mater na oni drugi obali morja, ki v skrbi zasleduje delovanje« delovanje njih, gospodov Polesinija in tovarišev — in naj za božjo voljo ne opazi, kako isti gospodje iredentisti iščejo zaslonbe na avstrijskih vladah, da morejo umetno vzdrževati svojo politično pozicijo, svoje gospodstvo, ki je primerno toliko opravičeno po faktičnih odnošajih, kolikor se prilega pest na oko.

Najinteresantnejše in najaktuvelnejše je bilo za nas, kar je gospod marki govoril v drugem delu svojih izvajanj. Iz poročila v poreški »Istrii« nismo posneli, da-li je bil na običnem zboru navzoč tudi gospod drž. poslanec Bartoli. Če pa smo morda prezrli to, bodi nam oproščeno blagohotno! Če pa je bil navzoč, moral je biti po vsej pravici hud na svojega tovariša Polesinija. Ubogi Bartoli! Odkar je bil siromak v deželnem zboru istrskem storil svoj zadnji izrek o »naravnem prijateljstvu«, so mu jih ti »naravni prijatelji« od enega dne do drugega nakurili že toliko — udarcev po zobeh, da mora mož že izgledati kakor kakov politički — maroder! A sedaj prihaja še ta nesrečni Polesini pripovedovati, da niso le Slovani sovražniki Italijanov, ampak tudi Nemci! Če prvi tepejo Italijane s »knuto«, jih pa Nemci tepejo se svojo nemško palico! Obojni, da so že celo s krvjo močili italijanska tla! Polesini contra Bartoli — ta ni slaba v toli resnih časih!

Ali šalo na stran G. Polesini obljublja v imenu italijanskih poslancev, da se bodo odločno borili proti vsem sovražnikom italijanstva ter kaže na Nemce in Slovence kakor take sovražnike. Mi pozivljamo gospoda markija, naj nam pove enkrat, naj konkretira, na katera dejstva, na katere zgodovinske dogodke opira on take trditve na škodo Slovanom?! Če je hotel g. Polesini se svojo apostrofo aludirati na krvave dogodke v Benetiji in Lombardiji, na katerih so v visoki meri sodelovali tudi Slovani, odgovarjamo mi povsem opravičeno, da na onih dogodkih so sodelovali le slovanaki vojaki... vojaki, ki morajo ubogati! Odgovarjamo mi, da padajo oni dogodki in dobi, ko narodi sami niso imeli še nikakega deleža na vladanju držav in se jih torej tudi ne more proglasiti odgovornimi zato, kar so zagrešali absolutistični vladni zistemi.

Italijani ne morejo navesti nijednega zgodovinskega čina, niti ne morejo konstruirati iz sedanjih dogodkov nobenega dokaza za tisto namišljeno naše sovražstvo. Boju proti italijanski politiki na naši strani ni namen prisvajanje tuje lasti ali stremljenje po kakem nadvladju. V našem boju gre le za revindkacijo starega prava, gre za to, da se nam povrni, kar smo izgubili po krivdi neugodnih nam zgodovinskih dogodkov in kar nam je bilo z nasiljem ugrabljeno od naše lasti, in da si osiguramo za bodočnost, koli-

kor smo si od svoje lasti ohranili do sedanjosti. Zapomnite si, italijanska gospoda: Slovani niso nikdar, ne sezajo sedaj in ne bodo segali nikdar po tuji listi! Nikdar niso in ne bodo gazili tujega prava in nikdar niso in nikdar ne bodo dušili tuje svobode. Edino kar so zahtevali, zahtevajo in bodo zahtevali je: da bodo mogli svobodno in mirno živeti kakor dobri sosedje italijanskemu narodu. Italijani se torej zagrešajo proti zgodovinski resnici in se obremenjajo s činom krivičnosti, ako glede sovražstva stavljajo Slovence v paralelo z Nemci. Ura dogodkov se urno premika naprej in zadnji čas je, da Italijani sami sebi postanejo prijatelji s tem, da odnehajo od krivice in zmote nasproti Slovanom. Kolikor dalje bodo vztrajali v zmoti, tolike grenkeje bo kupa, ki jo bodo morali vendar izpiti prej ali slej: ko bodo siljeni iskati pri Slovanih pomoči pred resnično nevarnostjo proti resničnim sovražnikom!

Dnevne novice.

Obični in javni zbor političnega društva »Edinost«. Včerajšnji dan sme politično društvo »Edinost« zopet zabeležiti s ponosom v svojo kroniko. V ogromnem številu so prihiteli tržaški Slovenci iz vseh slojev, da čujejo njega sporočilo, a razprave — da si ostre tu pa tam — so se vodile toli dostojanstveno, da smemo kazati ponosom na to naše ljudstvo.

V svojem pozdravnem govoru je vredni predsednik Mandić z jedrnat besedo alikal delovanje in borbe društva v minolem letu, a ko je omenjal navzoča odlična gosta Bolgara in Rusa zavihral je vihar — bratoljubja. V zaključku svojega govora pa je predsednik Mandić z eno samo lapidarno potezo označil, kako daleč je »srečno« dovela nesrečna vladna politika v našem Primorju.

Na to je čital tajnik društva gosp. dr. Brnčič velenimivo poročilo odbora o društvenem življenju v minolem društvenem letu. Običnosto je spremljalo to poročilo neprestanmi pritjevalnimi in drugače značilnimi mej-klici, a ob zaključku je zopet z dolgim aplavzom in živio-klici izražalo svoje priznanje.

Ko je predsednik Mandić dal nekatera zahtevana pojasnila, je bilo poročilo soglasno odobreno.

Istotako je bilo poročilo blagajnika, ki je je čital tudi gosp. dr. Brnčič mesto iz Trsta odšlega g. dr. F. Černeta, odobreno brez prigovora.

Volitev odbora se je na predlog zborovalca Hanibala Škrla vršila z aklamacijami in so bili izvoljeni:

Predsednikom: prof. Matko Mandić; odborniki: dr. J. Abram, dr. O. Rybář, dr. G. Gregorin, dr. E. Slavik, dr. F. Brnčič, Ante Bogdanović, Jakob Stanko Godina in Sreško Bartelj; namestniki: Ivan Goriup, Vekoslav Goriup, Ante Miklavac, Fran Šuman, Josip Rože, Josip Urbančič, Ivan Marija Bole in Josip Gregorič; pregledovalca računov: Ivan Prelog in Graoijan Stepančič.

Ob točki »eventualnosti« smo čuli govor, katerega smo poslušali s pravo slastjo. Zlata beseda je bila to izlasti zato, ker je prihajala iz priprostih ust. Fran Andrejčič je tip tistega našega slovenskega delavca, s katerim se mi tržaški delavci toliko ponašamo. Kako lepo logično je bil sestavljen ta govor: v premisah, razpletljaju in v zaključku. Takega viharnega aplavza ni žel morda še noben govornik iz priprostega naroda na naših shodih.

Na to pa je zborovalec Ante Bogdanović sprožil veleinteresantno, aktuvelno in izredno živahno razpravo, v katero so posegli predsednik Mandić, dr. Matej Pretner in dr. Tresić-Pavičič. Tako je prav. Oziroma na toli važna vprašanja, kakor je razmerje med italijanskim in slovanakim svetom, oziroma o borbi teh dveh svetov proti silnemu narodu, ki ga imenujemo germanstvo, naj se le krešejo iskre, ker s tem se bistrijo pojmi. Mi opozarjamo čitatelje sosebno na to razpravo, ki jo priobčimo v daljšem poročilu, kakor tudi druge razprave.

Istotako izrazit kakor v svojem pozdravnem je bil profesor Mandić tudi v svojem zaključnem govoru in ovacije, ki so mu jih prirejali zborovalci so bile v veliko zadovolje-nje njemu in vsemu odboru polit. društva »Edinost«.

Zaključivši dnevni red javnega občnega

zboru je g. Mandić tako-le obgovoril nagro-madeno občinstvo.

Častiti zborovalci! Predstavil sem vam bil že dvojico odličnih slovanskih gostov, ki sta Rus Orlovec in Bolgar Stojančev, odposlanca makedonskih naših bratov. Brata-gosta prihajata iz prestolnice Slovenije, iz naše Ljubljane. Prihajata k nam, ker tam nista dobila dovoljenja za predavanje o trpljenju in mučeništvu naših bratov v Makedoniji (Vskliki ogorčenja, katerih ne moremo ponatisniti iz razlogov, katerih ni težko uganiti.) Gospoda moja! Kar se je dogodilo v Ljubljani našima gostoma, je tako nezaslišano in je takov udarec človekoljubju v obraz, da je sramotno ne le kranjskim bratom, ampak nam vsem. Jeden gospodov gostov vam bo predaval o stanju v Makedoniji. Opozarjati pa vas moram, da nista prišla prosit pomoči za junake v Makedoniji. Oni imajo pušek, prahu, svinca, bodal in junaško pest — oni ne potrebujejo naše pomoči. Prišla pa sta prosit bratske pomoči za onih 80.000 beguncev v kneževini Belgarski, ki trpe najgroznejšo bedo. Za te brate in sestre naše moramo kaj storiti. Nekaj smo sicer že storili, ali ne zadosti. Še moramo poseči v žep in povrne nam to bratsko ljubav dobri Bog!

Na obrazih je bilo videti, kako globok je bil utis teh besed na zborovalce, a ko je govornik zaključil, je to navdušeno in gajneno občinstvo priredilo bratskima gostoma ovacijo, ki je trajala več minut in so se le s težka polegli pojavi tega, kar so čutila srca.

Na to je gospod Orlovec čital v slovenskem jeziku pretresljivo poročilo o starih zgodovinskih bojih Makedonije za svoje osvobodjenje do današnjih krvavih dogodkov, do teh zločinov turškega barbarstva. To poročilo priobčimo v našem listu. Ko je predavatelj zaključil, so se ponavljale burne ovacije. Oba gosta sta bila radostno vshičena, videča, kakovo slovansko pleme sta našla ob naši Adriji. Pripomniti moramo še, da so med predavanjem krožile med zborovalci fotografije posamičnih prizorov iz te junaške borbe Makedoncev za svobodo ter da se je nabrala na prostovoljnih doneskih za naše razmere lepa svota 160 K, kateri je pridodal še gospod Kornelij vitez Gorup 50 K, tako da je ta dan prinesel bednim Makedoncem razun po našem listu nabranih svot, nadaljnih 210 K od strani tržaških Slovanov.

Osebnost. Gospod Ivo Šorli znani slovenski pisatelj in pesnik, je izstopil iz službe na tukajšnji redarstveni oblasti ter se dal vpisati kakor notarski kandidat v notarski zbornici za Primorje. In sicer vstopi v pisarno g. dra Pascoletto v Gorici.

Besede Koerberjeve in resnica. Kakor znano, je g. ministerski predsednik dr. Koerber v svojem znanem govoru, s katerim je nečuvno žalil nas Slovence in se rogaj našim zakonitim aspiracijam, zmogel tudi toliko (kako bi rekli hitro?) — elasticitete vesti, da je zatrdil, da je raba slovenskega jezika na državnih uradih na Spodnjem Štajerskem povsem zadovoljiva in da ti uradi s slovenskimi strankami slovenski občujejo. Koli-ko je dati vere temu zatrdilu gospoda Koerberja, moremo presoditi po tem, da se celo na Kranjskem faktično gode slučaj, podobni temu-le, o katerem pripoveduje »Slovenec«. Na obč. deški v Il. Bistrici je pribita nemška Einberufungskarte za nekega Frana Boštjančiča!! Težko da bi izgubili stavo, ako bi stavili, da ta dečko ne zna nemški ni ene same besedice! Ali na oni nemški pozivnici je vendar podpisano tudi »k. k. Bezirkshauptmannschaft Adelsberg«, kateri urad je menda podrejen c. kr. deželnemu predsedništvu v Ljubljani, a to predsedništvo menda ministru za notranje stvari — dru. Koerberju!!

Povsem umestno pripominja »Slovenec«: Od nas tirjajo kri za državo, a niti tega nam ne govore v domačem jeziku!

Kolikor so nam znane razmere celo turške oblasti kličejo svoje podložnike v službo v njih domačih slovanskih jezikih! Torej tudi v tem pogledu se avstrijska vlada razlikuje od — turške ali ne ugodno!

Naš »Narodni dom« pokrīt. Z večerajšnjim dnevom je prišla ta monumentalna zgradba pod streho! Tržaška posojilnica in hranilnica, katere last je ta »Narodni dom«, nam je preskrbela skupno ognjišče, kakoršnega smo mi mestni Slovani krvavo potrebovali. Naše dobro ljudstvo se kar ne more nagledati te divne stavbe! — Staro in mlado, bogato in revno pričakuje nestrpno onega dne, ko se snidemo na od-

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNIJA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Urar F. Pertot Trst ulica della Torre bianca
Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

30 malih stanovanj z eno sobo in kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20A, I. nadst. od 1-2 in 5-7 pop.

Tovarna za cementne plošče
ANDREJ STOLFA
Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umedene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm po K 2. — m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

Mnogo denarja!
do 1000 kron na mesec zamo-
rejo častno zaslužiti osebe vsa-
kega stanu, (tudi kot postran-
ski zaslužek).
Natančneje pod „Reel 107“
na Annoncen-Abtheilung des
MERCUR, Stuttgart, Bergstr.

Andemo de Franz.
V dobroznani gostilni »Andemo de Franz«
v ulici Geppa št. 16.

se tobi:

fino vipavsko belo	po 40 nvč.
za va dom	36 »
istrski teran I. vrste	36 »
za na dom	32 »
na 10 litrov	28 »
dalmatinsko I. vrste	36 »
za na dom	32 »
na 10 litrov	28 »

Priporoča se krčmarjem in trgovcem za prodajo na debelo, slavnemu občinstvu pa za mnogobrojni obisk. Na razpolago so vedno topla in mrzla jedila. Krčma je odprta vsak večer do polnoči.

Udani
Josip Furlan,
krčmar.

TRST. - Via Giacinto Gallina št. 6. - TRST

Pozor!

Prodajam po jako nizkih cenah specijalno-jedilno blago iz prvih tovarn in sicer ilirske testenine **Znideršič & Valencić**, nadalje napolitanke in tržaške testenine prve vrste in vsake velikosti, s točno potrebnimi za dom. Na deželo pošiljam po poštne povzetju od 5 klg. naprej.

Proti takojšnjemu plačilu 2% odbitek. Priporočam se udani

Josip Luin.

TRST. - Via Giacinto Gallina št. 6. - TRST.

Prodajalnica izgotovljenih oblek
„Alla Città di Trieste“
trrdke

EDVARD KALASCH
Via Torrente št. 40
nasproti gledališču „GOLDONI“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.
VELIKI IZBOR
izgotovljenih hlač za delavce
kakor tudi blaga za hlače, ki se na-
pravijo po meri.
Asterizovana krojačnica.

Zlatar DRAGOTIN VEKJET

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso štv. 47. — TRST.

Priporoča svojo na novo stvorjeno prodajalnico zlatanine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur. Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Rudolf Aleks. Varbinek zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2. II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene

A. Thierry-ja pravo stolistno mazilo



je najjačje mazilo, ki z korenito uporabo blaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravlja vse prirasle izrastke na človeškem životu. Je za hribolazce, kolesarje, jezdece neobhodno potrebno. Po pošti franko 2 lončka K 3.50.

Lekarna „Pri angelju varhu“ A. THIERRY-ja v Pregadi pri Rogatecu-Sauerbrunn.

Naj se izogibljate ponarejanj ter pazi na lončku utisnjeno varnostno znamko.

Priporoča se jemati to mazilo vedno za vsak slučaj na potovanja.

TRGOVINA Z ŽELEZJEM CARL GREINITZ NEFFEN

Corso šte. 33. podružnica Trst. Piazza Goldoni 2.

Priporoča svojo dobro sortirano zalogo predmetov za stavbinstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi itd., vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč, peči in štedilna ognjišča, kuhinjsko, namizno in hišno orodje, železne pohištvo in pred ognjem varne blagajne, nagrobne križe in ograje ter orodje za vsako obrt.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva

XXIII. ces. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, obsega 19.382 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 512.880 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje nepreklicno dne 17. decembra 1903. Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti gratis za kupec srečk.

Srečke se dopolnjejo poštne prosto.

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dogodkov

oddelek za državne loterije.

Najboljši in najpopolnejši glasovirji (pianini)

se vkupijo najceneje proti takojšnjemu plačilu ali na mesečne obroke (tudi na deželo) neposredno tovarnarju

HENRIK BREMITZ-u

c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov) v TRSTU, Borzni trg št. 9.

Svetovna razstava v Parizu 1903. najvišje odlikovanje Avstro-Ogerske za glasovirje.

VEČJA TRGOVINA

v Gorici

išče

kontoarista večšega slovenskega, italjanskega in nemškega jezika ter amerikaškega knjigovodstva. Ustop takoj. Plača po dogovoru.

Ponudbe pod »Kontoarist« na upravljalni listi »Edinost«

FILIJALKA

BANKA UNION

V TRSTU

se peča z vsemi bančnimi in menjalnicnimi posli kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun, ter se obrestuje:

Vrednostne papirje:

po 2 1/4 % takoj
3 % na 6 mesecev
3 1/2 % na 1 leto

Napoleone:

po 2 1/4 % na 6 mesecev
2 1/2 % na 1 leto

b) Za giro-conto daje 2 1/4 % od vsakega zneska izplačuje se do 40.000 K a cheque: za več zneska treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajejo v posebni uložni knjižici.

c) Zaračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bode uradnih ur.

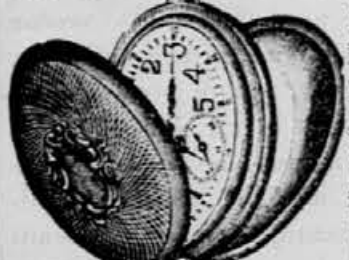
Sprejema za svoje conto-correntiste inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.

Ure od elektr. plaque zlata.

Samo 16 K



Kdor želi imeti natančno uro, naj si naroči zaupno pristno gensko remont. uro od 14 karat. plaque zlata, koja ura je bila na zadnji pariski razstavi odlikovana z največjim darilom. Te ure imajo neprekosljiv preciznijski tek, katerega jamčimo pismeno za 3 leta. Okrov ure obstoji iz treh odskočljivih pokrovec (savonette) je krasno opremljen, fino volben in graviran, modernega ozkega faconu napravljen z noviznajdeno popolnoma nespremljeno amerikaško goldin korino in vrhu tega še prevlečen potom elektr. s 14 karat. zlatom. Ta ura se nič ne razloči od pristne zlate ki velja 200 K ter so tako zlate in edino nadomestilo zlatih ur, ker obdrže svojo vrednost. Da se te ura razširi, smo ceno možkim in ženskim uram postavili le na K 16.— franko poštne in carine (prej so stale K 35.—). K vsaki uri doda se etvij.

Krasna moderna verižica za moške ali ženske (ob jednem tudi za okoli vratu) od plaque zlata K 5.—, 8.— in 12.—.

Vsako uro, koja ne ugaja, se sprejme nazaj, tedaj nikak rizik.

Svetovna znanost naše tvrdke kakor tudi vsak dan dohajajoča priznanja pisma in n. knadna naročila jamčijo za resničnost tega, kar oznanjamo. Pošiljanje se vrši po povzetju ali predplačilu dotičnega zneska. Naročbe se imajo pošiljati na sodno protok. tvrdko.

M. FEITH, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38.

• Zaloga švicarske tovarne za ure „Chronos“. •

TRST — ul. Paduina 19. — TRST

AVIANO & SCHEGA

tovarna ščetk in čopičev

Prodaja na debelo in drobno.

Ugodne cene.

TRST — ul. Padiuna 19. — TRST.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, priporit, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Fromese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavalje.

Eskompt in inkasno mesto.

Daje predjume na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Borza naročila.

Podružnica v Spletu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.